

מובא בברייתא מחלוקת בין רבי יהודה לרבי מאיר, האם אפשר לקדש אשה בק"ק או בקדשים קלים. רבי מאיר סובר שלא, ורבי יהודה סבר שאפשר לקדש אשה בק"ק וכו'. מחלוקתם היא האם קדשי קדשים וקדשים קלים, הם שייכים לכהן או לא. רבי יהודה סובר שיש זכייה במשהו לכהן ע"כ יכול לקדש, ורבי מאיר סובר שאין זכייה לכהן ע"כ אין יכול לקדש (עיי' רש"י ד"ה יכול).

נחלקו האמוראים האם רבי יהודה חזר בו, רבי יוחנן סובר שר"י חזר בו, ורב חלק עליו, וכך לשון הגמרא (שם נג.):

אמר ריו"ח נמנו וגמרו: המקדש בחלקו, בין קדשי קדשים ובין קדשים קלים - לא קידש. ורב אמר: עדיין היא מחלוקת.

הגמרא מביאה ראייה לשיטת רבי יוחנן, שרבי יהודה חזר בו וכך לשון הברייתא שמקורה בספרא (שם):

דתניא: מנין שאין חולקים מנחות כנגד זבחים! ת"ל: וכל מנחה אשר תאפה בתנור... לכל בני אהרן תהיה; יכול לא יחלקו מנחות כנגד זבחים, שלא קמו תחתיהם בדלות, אבל יחלקו מנחות כנגד עופות, שהרי קמו תחתיהן בדלות? ת"ל: וכל נעשה במרחשת... לכל בני אהרן תהיה. יכול לא יחלקו מנחות כנגד עופות, שהללו מיני דמים והללו מיני קמחים, אבל יחלקו עופות כנגד זבחים, שהללו והללו מיני דמים? ת"ל: על מחבת; יכול לא יחלקו עופות כנגד זבחים, שהללו מעשיהם ביד והללו מעשיהם בכלי, אבל יחלקו מנחות כנגד מנחות, שהללו והללו מעשיהם ביד? ת"ל: וכל מנחה בלולה בשמן... לכל בני אהרן; יכול לא יחלקו מחבת כנגד מרחשת ומרחשת כנגד מחבת, שזו מעשיהם רכים וזו מעשיהם קשים, אבל יחלקו מחבת כנגד מחבת ומרחשת כנגד מרחשת, שהללו והללו מעשיהם קשים, אי נמי מעשיהם רכים? ת"ל: וחרבה לכל בני אהרן תהיה. יכול לא יחלקו בקדש הקדשים, אבל יחלקו בקדשים קלים? ת"ל: איש באחיו, וסמיך ליה: אם על תודה, כשם שאין חולקין בקדשי קדשים, כך אין חולקים בקדשים קלים. איש - איש חולק אפי' בעל מום, ואין הקטן חולק ואפי' תם.

הברייתא מלמדת שאין לחלוק בכל בקרבנות והמנחות, משום שכל קרבן וקרבן, מנחה ומנחה יש לה משמעות אחרת. וע"כ הפסוקים מחלקים בין כל אחד ואחד, לכן כהן שרוצה לאכול ממין א' פי שניים לא יכול לתת לכהן אחר ממין ב' כלומר מחלקו מקרבן אחר. ומצאנו כשמונה חלוקות בחפצא של הקרבנות בין קדשים קלים לק"ק:

- א. קרבנות עשירות.
- ב. קרבנות ומנחות דלות.
- ג. מיני קמחים.
- ד. מיני דמים.
- ה. מעשה ביד.
- ו. מעשה בכלי.
- ז. מעשה רך.
- ח. מעשה קשה.

התורה מרבה את דרכיה עשייה והאכילה של הקרבנות והמנחות, משום שכל אחד ואחד יש לו את צורת הכפרה שלו. וכבר אמרו חז"ל "כהנים אוכלין ובעלים מתכפרים" (פסחים נט: ועוד), האכילה של דבר מסוים יוצרת מציאות חדשה בעולם. ולכן יש חובה לכהן לאכול ולא לחלוק, לא בחומר ולא בצורה. ע"כ מגיעה הגמרא למסקנה (שם):

סתם ספרא מני? ר' יהודה, והוא קאמר דלית בה דין חלוקה כלל, ש"מ.

כלומר, רבי יהודה מבין שאין חלק לכהן בעצמו, אלא הוא שליח. ולכן גם לרבי יהודה שסתם ספרא כמותו, סובר שאין חלוקה לכהנים בקרבנות אלא הם שלוחי רחמנא, וזכו משולחן גבוה. בודאי שאין להם כוח לקדש באלו הקרבנות והמנחות, גם לשיטת ר"י.

נראה לענ"ד שיש כאן הבנה נוספת, בקדשי קדשים ובקדשים קלים - יש תכלית בכל מעשה ומעשה. וכשאדם רוצה לישא אשה, חידשה התורה שיש יצירת תכלית חדשה ע"י כסף או שווה כסף. וכמו שכתבנו, בקדשי קדשים ובקדשים קלים - התורה כבר ייעדה להם תכלית, של כפרה וקרבה למקום ברוך הוא.

עתה, מח' רבי יהודה ורבי מאיר יכולות לעמוד בעין, שהרי עדיין אפשר לומר שלשיטת רבי יהודה יש זכייה לכהן! אך מדוע נאמר שאין לו אפשרות לקדש? מבאר רש"י (ד"ה ספרא) שחידושה של הברייתא, היא שיש זכייה לכהן אך אין זה ממונו!

[כלומר, בבעלות יש שני אופנים: א. עצמית. ב. שימושית. גם לשיטת רבי יהודה שיש לו זכייה שימושית, עפ"י ריו"ח אין זה מספיק בשביל קידושין. שהרי צריך בעלות עצמית על הכסף או שוויו בשביל לקדש אשה].

התוס' (ד"ה המקדש) מבררים, מדוע אין האשה מתקדשת בהנאה מקבלת קדשי הקדשים או הקדשים קלים? ויש שני צדדים שהם אולי החילוק בין רבי מאיר ורבי יהודה (לאחר שנמנו וגמרו שאין היא מקודשת): א. הק"ק והקדשים הקלים של גבוה ולא שלו. ב. הק"ק והקדשי קדשים יש לו זכייה בהם, אך התכלית ששלהם לצורך גבוה.

נראה שרבי מאיר סובר שייכות הקרבנות הם לגבוה, ורבי יהודה סובר שהזכייה שלהם אך תכלית הממון שבו שייך לגבוה.